

UITKOMSTEN BIJENKOMST MAATSCHAPPELIJKE DIENSTPLICHT VRIJWILLIGERSCENTRALES

Donderdag 25 januari VCU Utrecht

Welkom en Aftrap van Nancy Rietveld en Joost van Alkemade (NOV).

Mirjam Kaptein (VWC Nijmegen) deelt haar ervaring van de regionale uitvoering met de MAS in Nijmegen. Gericht op kennisdelen, “in het groot samenwerken, klein lokaal doen. De doelgroep en setting van de MD is anders dan de MAS. De infrastructuur en de opgedane ervaringen daarmee zijn bruikbaar voor de inrichting van de MD.

Judith Deynen (VCUtrecht) schets hoe zijn in Utrecht aan het voorsorteren zijn op de MD:

- studenten die veelal in eigen omgeving actief zijn uitdagen tot gesprek
- match maken tussen jongeren en samenleving. VWC nu aanbodgericht met vacatures plaatsen. Jongeren gericht op: “Wat wil ik, wanneer, en wat komt mij goed uit?”
- Vergelijkbaar met de dating app Tinder werkt VCU aan een variant “Vinder”; swipen door vrijwilligers vacatures. Kort snel, mogelijk vervolg.
- De VWC is niet bekend bij jongeren, niet cool, sexy.
- De centrale zou een fysiek ‘oplaadpunt’ kunnen zijn in het verzilveren van de credits door vrijwilligerswerk van de jongeren. Een moment waar jongeren binnen lopen bij de centrale; uitwisseling, ontmoeting.

N.B Later was er veel belangstelling voor het delen en samenwerken in het collectief gaan gebruiken van deze app. Utrecht gaat zelf verder met de ontwikkeling en de lancering.

Samenvatting uitkomsten van de gespreksgroepen

A. Bedoeling MD en ambitie centrales

Samenvattend:

- Jongeren intrinsiek motiveren; iets voor een ander doen en hun eigen talenten stimuleren en ontwikkelen. Geen stage maar bewustwording
- Focus het doel van de MD en geef heldere kaders. (geen taakstraf, geen gedwongen participatie. Versterk imago
- MD landelijk organiseren (Toolbox), voorlichtings- en wervingscampagne (zoals NL Doet) met lokale fine-tuning
- Centrales hebben kennis over beweegredenen van jongeren; ontwikkelingsgericht. Ook in bestuurs- en beleidsfuncties. Zoek motivatie van thema’s.
- Centrales genereren en creëren vacatures, matches, verbinden. (formulering vacatures, drempels wegnemen, bieden van een palet aan mogelijkheden, meerwaarde) Centrale in de Rol van de keurmeester
- Centrales enthousiasmeren en adviseren vrijwilligersorganisaties; platform met jongerenorganisaties, vrijwilligerscoach
- Benut de bestaande lokale netwerken (Tijd voor Actie, kerken, NL Doet, Cares, Present, ‘Ik ben geweldig’) en maak inzet van jongeren duurzaam.
- Opzet: 6 weken oriëntatie, 4 plekken bekijken in harde kern, oriëntatieperiode. Daarna keuze maken voor 6 maanden (groepen tegelijk, als jongere alleen is niet leuk!)
- Draai pilots in 2018: bereiken jongeren, begeleiden, slagkracht in samenwerking

B. Welke jongeren en behoud op langere termijn

Samenvattend

- Werk het thema beloning verder uit (uitkering, aflossing studiebeurs, behoud uitkering, snelle beloning/systeem)
- Jongeren segmenteren: 16-22 en 23-30 jaar, uitstroom mbo/hbo, tussenjaar 10% 15-25 jaar
- Jongeren in de bijstand betrekken (afstemming Sociale Dienst)
- Jongeren in tussenjaar
- Jongeren als ruil in woonruimte met ouderen
- Werknemers; betaald, onbetaald verlof, beurs met bedrijven
- Inzet op persoonlijke interesse.
- Ook ouders er in meenemen
- Jongeren zelf in de ontwikkeling en uitvoering actief (ambassadeurs, jongeren gemeente raad , citytrainers)
- Niet de jongeren in het onderwijs, wel met werk (i.s.m. bedrijven) en uitkering. Andere vindplaatsen opzoeken van deze jongeren

Werving communicatie

- Werving via vrienden, sociale media, jongeren ambassadeurs. (Pokemon GO, MD feest).
- Demotivatie: geen reactie krijgen. Begin bij de voorhoede.
- Andere naam dan Maatschappelijke Diensttijd, bijvoorbeeld: Flexus, Socialo, Sociotime, Mind the gap! (voorkeur groep)
- Aansluiten in MBO bij het vak Burgerschap
- Snelle beloning, ruil : geregistreerde uren tbv extraatjes, landelijke acties/voordelen, E-portfolio, diploma supplement
- MD verdeeld over x aantal jaar is te lang om te overzien
- Samenwerking met scholen; zoals HBO- verplichting, vrijstellingen bij vervolgopleidingen.
- Benut MAS als voorbereiding op MD

C. Ondersteuning centrales; voorwaarden en mogelijkheden

Samenvattend

- Brede begeleiding op het formuleren van: taken, vacatures, belasting , tijdsbesteding, deskundigheid van organisaties, etc
- Aandacht voor verdringing met arbeid en andere vrijwillige inzet
- Innovatieve kracht van jongeren effectief maken
- Ondersteuning start-ups door jongeren
- Werkbudget voor organisaties

Groepsgespreksgroepen

Gespreksgroep 1

Nancy, Cees, Monique, Cindy, Tamara, Tessa, Karla en Dyanne

Algemene opmerkingen

- Vraag of de vragen die aan de jongerenorganisaties zijn gesteld ook gedeeld kunnen worden ivm organisatie van lokale bijeenkomsten over MD door sommige vrijwilligerscentrales.
- Haagse Hogeschool heeft 8 uur vrijwilligerswerk per week verplicht gesteld aan alle 1^e jaars Social Workstudenten.
- In Leiden wordt studentendesk gebouwd, met vertaalslag richting jongeren van bestaande vacatures
- In Zeist is debat op 22 maart met alle bij de MD betrokken lokale partijen.

Rol en doel van vrijwilligerscentrales

- Het doel van de MD is nog niet helemaal helder: kennismaking met maatschappij, leervraag van jong-volwassenen, ontwikkeling vaardigheden, ontmoeting, vrienden maken of gewoon helpen van anderen.
- Op basis van het doel moeten heldere kaders aangegeven worden, zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is.
- Wat beweegt jongeren, kennis hierover aanwezig bij vrijwilligerscentrales
- Creëren en genereren van vacatures
- Organisaties enthousiasmeren en adviseren over werken met jong-volwassenen
- Matchen en verbinden
- Benutten van bestaande netwerken van maatschappelijke organisaties
- Jongeren willen vleugels uitslaan, niet alleen in eigen gemeente, maar veel meer op thema, ervaring op doen, persoonlijke ontwikkeling, bouwen aan CV en eigen wens
- Vooral MD landelijk organiseren met daarnaast lokale fine-tuning qua vrijwilligersplekken en goede matching
- Uit onderzoek in Den Bosch blijkt dat in de leeftijd 18 t/m 29 jaar veel mensen vrijwilligerswerk doen in bestuurs- en beleidsfuncties.
- MD kan kans bieden aan vrijwilligerscentrale om meer zichtbaar te worden voor deze doelgroep. Is het hart gestolen, dan blijven ze vaak wel hangen.
- Maak een landelijke toolbox met handige middelen
- Start een landelijke voorlichting- en wervingscampagne, bijv. zoals NL Doet

Werven, bemiddelen en behouden van jongeren

- Beloning? Waarvan moet je leven als je tijdelijk MD verricht? Uitkering bij 30 uur vrijwilligerswerk? Relatie leggen met aflossing studiebeurs o.i.d. Uiteenlopende discussie en meningen.
- Jongeren uit de bijstand ook betrekken. MD kan als terugkeerstage werken of oriëntatie op opleiding of werk. Dan wel met behoud van uitkering. Valt dit onder de bedoeling van MD? Zijn hierover al niet bestaande afspraken met lokale SD?
- Kunnen werknemers vrijstelling krijgen van hun werkgever voor MD? Betaald of onbetaald verlof? Vormt interessante nieuwe doelgroep en kan ook een wederkerigheid opleveren tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Bij werving van jongeren moeten de middelen afgestemd zijn op het gebruik door jongeren

- Het vinden van gelijkgestemden goed naar voren brengen omdat je inzet op persoonlijke interesse.
- Betrek altijd de jong-volwassenen zelf bij de ontwikkeling en uitvoering. Peer to peer werkt gewoon het beste. Maak deelnemers zelf ambassadeurs van MD richting leeftijdsgenoten.

Ondersteuning en advies aan organisaties

- Belangrijk om organisaties te blijven steunen in het opstellen van vacatures. Niet alleen tekstueel, maar vooral ook in soort functie, taken, belasting, tijdsbesteding etc.
- Aandacht houden voor verdringing met arbeid maar ook met andere vrijwilligers binnen een organisatie.
- Ondersteuning en advies aan vrijwilligersorganisaties om specifieke klussen/activiteiten te creëren waar de innovatieve kracht van jongeren goed bij zou kunnen passen.
- Kleine bijdrage voor organisaties om onkosten te vergoeden voor de organisaties van evenementen en activiteiten.
- Deskundigheidsbevordering en netwerkbijeenkomsten voor organisaties
- Ook jongeren die zelf een project of activiteit willen opzetten vanuit de MD kunnen vanuit vrijwilligerscentrale ondersteund worden.

Gespreksgroep 2

1. Welke ambitie en wat hebben VC's te bieden

Doelen

- Jongeren intrinsiek motiveren iets voor een ander doen
- Eigen talenten ontwikkelen

Randvoorwaarden

- Jongeren
- Maatschappelijke component vinden
- Vrijwillig

Organisatiekant

- Talenten van jongeren stimuleren

Vraag 2 – werven, bemiddelen en behouden

- Maatwerk : duo's, aansluiten bij interesses
- Ouders hebben invloed. Goed meenemen.
- Plekken die erom springen! Zoals informele zorg
- Vooral organisaties helpen waar alleen vrijwilligers werken
- Direct reactie is nodig. Goede vindbaarheid en 1 loket
- MBO- burgerschap nog verplicht vak
- Eigen indeling
- Loslaten van scholen, gerelateerd aan werk/uit de uitkering
- Bedrijven als vindplaats/promotie; niet als plek ivm verdringing
- Jongeren gemeenteraad / citytrainers (?)
- Vindplaats: jongeren centrum, voortgezet onderwijs, jongerenwerk/sportverenigingen
- MD versus bijbaan, kerk, kroeg, gestresst
- MD echt wat wil ik met mijn leven

- Gap year (tussenjaar)
- Motivatie van jongeren
- Met behoud uitkering/ vrijwilligersuitkering
- Persoonlijke ontwikkeling
- In MVO-beleid bijbaantjes

Hoe kunnen we organisaties en andere partners betrekken en ondersteunen?

- Meer met bedrijven samenwerken
- Vrienden, zien op social media
- Opstapje c.q. vervolg op MAS
- Snelle beloning / beloningssysteem
- Pokemon go
- Geen reactie van vw-organisaties bij sollicitatie = jongeren kwijt
- Organisaties moeten zich inspannen om jongeren te stimuleren:
  - o Arbeidspotentieel
  - o Vernieuwing
- Beurs met bedrijven – punten komen verzilveren
- Feestje aan eind van diensttijd
- Andere naam dan Maatschappelijke Diensttijd, bijvoorbeeld
  - o Flexus
  - o Socialo
  - o Sociotime
  - o Mind the gap! (voorkeur groep)
- Gemengd wonen met ouderen/ uren vw-werk ipv huur
- Vrijwilligerswerk klinkt erg / mag ook korter
- Wat krijg je dan er wel voor terug?
- We zeggen snelle beloning. Verdeeld over x aantal jaar is te lang om te overzien voor jongeren.

gespreksgroep 3

Welke jongeren en waar kunnen we ze vinden?

- Scholen
- Jongerenwerkers
- Verdelen in shifts: 16-22 e 23-30 jaar
- Schooluitstroom mbo/hbo
- Gapyear 10% 15-25 jaar

Good practices

- Korte klussen, eenmalige activiteiten (katwijk)
- Ambassadeurs
- Hbo-verplichting
- Tijd voor actie: 300 jongeren in Deventer
- Kerkelijk jeugdwerk
- Selectie voor opleiding; profileren vooral hoger opgeleiden
- Maak je vacatures interessant voor jeugd! Die lappen tekst .... Nee!!

Voorwaarden / goede ideeën:

- Ingang bij HBO
- MAS als voorbereiding op MD
- Betrek ouders
- Samenwerking met scholen
- Begin bij jongeren die makkelijk te bereiken zijn, dan olievlek naar moeilijker bereikbare jongeren
- Korte termijn beloning. Stimuleert
- Registratie van uren tbv extraatjes
  - o Landelijke acties/voordelen uitdragen
  - o Moet iets tegenover staan
- Vrijstellingen krijgen op vervolgopleiding
- E-portfolio competenties opslaan
- Pas op: snel elitair verhaal!
- Vrijwilligersorganisaties en hun vrijwilligers hebben netwerken om betaalde baan te helpen vinden voor jongeren.
- Wat is de waarde van diploma-supplement?
- 2 februari: oriëntatiemogelijkheid om je talent te ontdekken en wat wil ik? (zie materiaal LEV Helmond)

Ondersteuning aan organisaties

- Oudere jongeren hebben meer te bieden
- Lokaal netwerk bij elkaar halen
- Wat wil de jongere als ze komen?
- Positieve ervaring: 1^e keer meegaan bij kwetsbare jongeren. Drempelvrees wegnemen.
- Stichting Present is populair
- Platform opzetten met organisaties waar al veel jongeren zijn!
Sport/cultuur/scouting/brigade
- Vrijwilligerscoach; ontwikkeling koppelen aan bestaande vrijwilliger
  - o Opzet: 6 weken oriëntatie, 4 plekken bekijken in harde kern, oriëntatieperiode. Daarna keuze maken voor 6 maanden (groepen tegelijk, als jongere alleen is niet leuk!)
- Pilots draaien in 2018 om:
  - o Hoe bereik je jongeren?
  - o Hoe begeleid je ze?
  - o Grotere slagkracht door goed samen te werken met elkaar

Verslag gespreksgroep 4 – 25 januari 2018

Mariet Haming, apeldoorn, Diana, eindhoven, Wendy, nijkerk, Marieke, Arnhem, Francine, Den Haag, Jacqueline, Gooise meren Jolein, De Bilt, Judith, Utrecht

Doel:

- Geen stage maar vrijwillige inzet, het gaat om de **bewustwording**
- Jongeren denken namelijk dat ze geen vrijwilligerswerk doen (ze zien het nog vaak al hun hobby, bijvoorbeeld trainingen geven aan de F-jes).
- **Imago** van vrijwillige inzet is niet heel goed, haal geen dingen door elkaar zoals een HALT/taakstraf of de participatie samenleving, daarmee vertroebelt het imago.
- Jongeren voelen zich vaak niet verbonden aan een suffe organisatie.

Rol vrijwilligerscentrales:

- De positieve stroom die er al is laten doorgaan.
- Rol van vrijwilligerscentrales kan zijn om een palet aan mogelijkheden aan te bieden.
- Vrijwilligers centrale kan ook de rol van **keurmeester** worden
- Zoek thema's die van invloed zijn op de jongeren, zoals bijvoorbeeld het milieu.
- Laat de jongeren het gevoel krijgen dat ze **gewaardeerd** worden om wie ze zijn.
- **Goede matching** (doelgroep en organisatie) is van belang, rol vrijwilligerscentrale.
- Mensen laten zien wat de **meerwaarde** is van vrijwillige inzet.
- Via NL Doet jongeren inspireren, laten aansluiten bij bestaande initiatieven (ik ben geweldig, Cares, Present,).
- Ambassadeurs vinden die het woord kunnen verspreiden.

Hoe binden we de jongeren:

- Deze taak moet bij meerdere partijen liggen, organisaties, jongeren, matcher: goede coalitie.
- Bedrijfsleven betrekken door hen bijvoorbeeld trainingen laten geven, interessante sprekers, borrel, combineren.
- Tijdig antwoorden op kunnen geven (eventueel via de app).